

разправя и до днесъ и се види отъ пѣсни. Обикновено цѣлата „сирмия“, всички напечелени пари отъ момъка, сж отивали само за годежа и сватбата, а следъ това — наново трѣбвало да се работи. Момата почвала да си готви *чеиза* още като дете на десетина годишна възраст, а много пжти, такъвъ единъ чеизъ е струвалъ по-вече отъ днешни прословути, български зестри. Момата не е давала *зестра*<sup>1)</sup> на момъка нито въ пари, нито въ имущества. Само въ брачния день, при вржчването на булката отъ страна на нейнитѣ родители, когато ще трѣгва да се вѣнчава, бащата словомъ и на всеуслишанве е заявявалъ, че и дава „еди кое си лозе“, което оставало нейна собственостъ, но съ общо ползуване отъ двамата, а следъ смъртъта ѝ — оставало на децата ѝ отъ женски полъ, като тѣхно *майчино право*. Разбира се, че наследството отъ родителитѣ, очевидно, следъ смъртъта на тия последнитѣ, си е било като всѣко друго наследство.

Трѣбва да забележимъ още, че по-вечето изрази около церемониитѣ при годежа и сватбата въ Сливенъ сж чисто славянски: *момкови*, *момини*, *годеникъ*, *годеница*, *сватовникъ*, *сватъ*, *годявамъ*, *вѣнчавамъ*, *засѣвки*, *одрѣки* и т. н. *Деверъ* (шаферъ), ще е сжщо славянско, а *зѣлва* (шаферка) е съмнително.

При разгодяване казватъ: „тѣ си върнаха“ или съответно „тѣ върнаха“. *Връщането* става съ повръщането на годежния пръстенъ и по-скжпитѣ подарѣци. Върнатата годеница или годеникъ значително подбиватъ реномето си. За разведенитѣ казватъ: „тѣ се парясаха“ (оставиха се, не можаха да се доводятъ). *Парясването* е било нѣщо много рѣдко. Основателни или не причинитѣ за това — мжжътъ и жената сж си спечелвали съответно некрасивитѣ имена *павесникъ* и *паресница*. Най-чести случаи за разводъ сж били *тиранскитѣ обноси* спрямо жената, разбира се при най-голѣмо отъ нейна страна търпение, съ често пжти превишаване границитѣ на животинското такова, и на второ мѣсто: *пиянството на мжжа*, при което тиранското отнасяне е било само притурка.

Разводъ поради прелюбодейство на жената или поради това, че не излѣзла девствена, до освобождението Сливенци почти не помнятъ такива случаи. Пѣятъ се пѣсни само за клевети въ тая посока, жертви на които сж ставали красиви, инѣкъ невинни булки. (Не се знае дали и у старитѣ българи се е съблюдавалъ особения турски обичай, споредъ който, хванатата въ прелюбодейство жена се е наказвала чрезъ биене на котка турена по голо подъ полата ѝ за да я изподращи).

<sup>1)</sup> Думата *зестра* е интересна. Дали произхожда отъ „за сестра“ — старъ обичй, по силата на който братята на момата сж били задължени да харчатъ за жененето на сестра си — неизвестно.